

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 16/2014

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

Τμήμα Ε΄

Συνεδρίαση της 21^{ης} Ιανουαρίου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης Τριάντος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Μέλη: Μεταξία Ανδροβιτσάνεα , Βασιλική Πανταζή , Γεώργιος Ανδρέου ,
Δημήτριος Αναστασόπουλος και Αδαμαντία Καπετανάκη , Νομικοί
Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Βασίλειος Καραγεώργος , Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αρ.Ερωτήματος : 77829 οίκ./7-11-2013 έγγραφο του Υπουργείου
Δικαιοσύνης , Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται:

α) εάν για την εκτέλεση της υπ' αριθμόν 3355/2013
απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας (Ολομέλεια) , με
την οποία ακυρώθηκε διαπιστωτική πράξη του Υπουργού
Δικαιοσύνης , Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ,

περί αυτοδίκαιης κατάργησης των κενών οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων, απαιτείται νομοθετική ρύθμιση, β) εάν η ανωτέρω απόφαση αφορά και τις ρυθμίσεις του άρθρου 35 παρ.5 του ν.4024/2011 και γ) σε περίπτωση που προκριθεί ως εκτέλεση της απόφασης αυτής η επαναφορά των προ του ν. 4024/2011 κενών οργανικών θέσεων ποιες θα είναι οι έννομες συνέπειες στις ατομικές και κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 33 παρ.1^α και 35 παρ.5 του ν.4024/2011, δεδομένης της αναδρομικής ισχύος της απόφασης.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Οι κρίσιμες για την απάντηση στο ερώτημα παραδοχές της υπ' αριθμόν 3355/2013 αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας (Ολομέλεια) έχουν ως εξής:

«8. Επειδή από τις διατάξεις του Ν. 4024/2011, που παρατέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, προκύπτει ότι στις καταργούμενες βάσει του άρθρου 33 παράγραφος 1 εδάφιο α' του νόμου αυτού θέσεις δεν περιλαμβάνονται πάντως οι κενές οργανικές θέσεις των δικαστικών υπαλλήλων, οι οποίοι συμβάλλουν ενεργώς στο δικαιοδοτικό έργο των δικαστηρίων (ΣΤΕ 3034/2008 Ολομέλεια, 1540/2013 Ολομ.) και αποτελούν ειδική κατηγορία υπαλλήλων για την οποία έχουν εισαχθεί ειδικές ρυθμίσεις στο Σύνταγμα (άρθρο 92), (ΣΤΕ 1482/2002, 108-116/1997 Ολομέλεια) και έχει θεσπισθεί αυτοτελής κώδικας που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 2812/2000 (Α' 6). Τούτο προκύπτει κυρίως από την γραμματική διατύπωση και την συνδυασμένη ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 33 και του άρθρου 4 του εν λόγω νόμου. Ειδικότερα, στην παράγραφο 1 του άρθρου 4, στην οποία απαριθμούνται οι υπαγόμενες στο Κεφάλαιο Δεύτερο του νόμου κατηγορίες υπαλλήλων, μνημονεύονται στο πρώτο εδάφιο οι «μόνιμοι και δόκιμοι πολιτικοί υπάλληλοι και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου (ΙΔΑΧ) α) του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και

δεύτερου βαθμού, γ) των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.)», σε άλλη δε διάταξη, που περιέχεται στο επόμενο εδάφιο της ίδιας παραγράφου, αναφέρονται, υπό στοιχ. α έως ζ, ειδικές κατηγορίες υπαλλήλων, μεταξύ των οποίων «οι υπάλληλοι της Γραμματείας των Δικαστηρίων και των Εισαγγελιών» (στοιχ. β). Εξάλλου, στο άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο α' του ίδιου νόμου, που ανήκει στο Κεφάλαιο Τρίτο του νόμου, το οποίο αφορά το διαφορετικό, επίμαχο στην παρούσα υπόθεση, ζήτημα της κατάργησης οργανικών θέσεων, ορίζεται ότι καταργούνται οι κενές, κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, οργανικές θέσεις «πολιτικών δημοσίων υπαλλήλων, υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου», δηλαδή κατηγοριών υπαλλήλων, οι οποίοι μνημονεύονται στο προαναφερόμενο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4, ουδεμία δε αναφορά γίνεται σε θέσεις των κατηγοριών υπαλλήλων, οι οποίες απαριθμούνται ιδιαίτερος στο επόμενο εδάφιο της παραγράφου αυτής και στις οποίες, κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα, περιλαμβάνονται οι υπάλληλοι της γραμματείας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών. Εξ άλλου, ούτε στις διατάξεις του άρθρου 35 του Ν. 4024/2011, με τις οποίες ρυθμίζονται θέματα ανακατανομής των οργανικών θέσεων, γίνεται αναφορά στους δικαστικούς υπαλλήλους ή στις υπηρεσίες των γραμματειών των δικαστηρίων. Και ναι μεν στο εδάφιο β¹ της ως άνω παραγράφου 1 του άρθρου 33 περιέχεται ρύθμιση που αφορά τους δικαστικούς υπαλλήλους και, συγκεκριμένα, καταργείται το άρθρο 145 του Κώδικα δικαστικών υπαλλήλων, με το οποίο είχε προβλεφθεί η δυνατότητα παραμονής στην υπηρεσία για ορισμένο χρονικό διάστημα όσων πληρούν προϋποθέσεις αυτοδίκαιης αποχωρήσεως λόγω συνταξιοδοτήσεως, η διάταξη, όμως, αυτή αφορά διαφορετικό ζήτημα που δεν συναρτάται με την κατάργηση των κενών οργανικών θέσεων, το οποίο αφορά το εδάφιο α' της ίδιας παραγράφου 1. Επομένως οι δικαστικοί υπάλληλοι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διατάξεως του άρθρου 33 παράγραφος 1 εδάφιο α' του Ν. 4024/2011. Η ερμηνευτική αυτή εκδοχή ανταποκρίνεται σε όσα εκτίθενται στην αιτιολογική έκθεση του νόμου αυτού, στην οποία ως υποκείμενα των ρυθμίσεων του άρθρου 33 μνημονεύονται οι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι, οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ως σκοπός δε των ρυθμίσεων αυτών αναφέρεται «ο εξορθολογισμός και ο περιορισμός του υπέρμετρα διογκωμένου δημόσιου τομέα, ο οποίος με δεδομένη

15. Ν

την οξεία δημοσιονομική κρίση, επιβαρύνει υπέρμετρα τις δημόσιες δαπάνες κατά τρόπο που δεν είναι δυνατόν πλέον να εξυπηρετηθεί ...», δεδομένου και ότι το επιχείρημα της υπέρμετρης διόγκωσης των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα δεν ισχύει, πάντως, για τις γραμματείες των δικαστηρίων και εισαγγελιών αφού είναι κοινώς γνωστό ότι ο συνολικός αριθμός των δικαστικών υπαλλήλων είναι λίαν περιορισμένος και κατά κανόνα ανεπαρκής για την υποστήριξη της δικαστικής λειτουργίας. Τέλος, η εισαχθείσα με το άρθρο 6 παράγραφος 8 του Ν. 4038/2012 αναδρομική ρύθμιση, τελούσα σε αρμονία προς την προεκτεθείσα έννοια των προαναφερθεισών διατάξεων, αποβλέπει στην αποσαφήνιση του περιεχομένου τους, εν όψει μάλιστα του σκοπού της, δεδομένου ότι, όπως εκτίθεται στην σχετική αιτιολογική έκθεση του τελευταίου αυτού νόμου, η διάταξη αυτή εισήχθη εν όψει των κριθέντων με το 41/2011 πρακτικό του Πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου του Συμβουλίου της Επικρατείας, με το οποίο έγινε δεκτό ότι οι δικαστικοί υπάλληλοι δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις περί καταργήσεως οργανικών θέσεων του άρθρου 33 παράγραφος 1 εδάφιο α' του Ν. 4024/2011, διαλαμβάνεται δε περαιτέρω ότι «η θέσπιση μέτρων, όπως η κατάργηση των κενών οργανικών θέσεων, αλλά και η θέση σε εργασιακή εφεδρεία και η θέση σε προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα, όπως προβλέπονται στον Ν. 4024/2011, θα δυσχέραινε σε καθοριστικό βαθμό, αν δεν ματαίωνε, την επίτευξη του ... σκοπού του νομοθέτη για την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης» (βλ. ΣΤΕ 1540/2013 Ολομ.).

9. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, κατ' επίκληση της προεκτεθείσας διατάξεως του άρθρου 33 παρ.1α του ν. 4024/2011, εκδόθηκε η προσβαλλόμενη 107395 οικ./25-11-2011 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Β" 3266/30-12-2011), με την οποία διαπιστώθηκε, κατά τα προαναφερθέντα, η αυτοδίκαιη κατάργηση 1.888 κενών οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων των κλάδων Γραμματέων (κατηγορίες ΠΕ, ΤΕ, και ΔΕ ενιαίες) και Επιμελητών Δικαστηρίων (κατηγορία ΥΕ) των Πολιτικών και Ποινικών Δικαστηρίων και Εισαγγελιών, των Διοικητικών Δικαστηρίων, της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στα Διοικητικά Δικαστήρια και του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και μιας θέσεως του κλάδου Πληροφορικής (κατηγορίες ΠΕ, ΤΕ ενιαίες) του Συμβουλίου της Επικρατείας. Στην ίδια υπουργική απόφαση επισημαίνεται ότι οι κενές οργανικές θέσεις που υπερέβαιναν το 60% των οριζόμενων στον οικείο οργανισμό κενών οργανικών θέσεων, κατά

κατηγορία και κλάδο προσωπικού, ανέρχονταν συνολικά σε πεντακόσιες πενήντα έξι (556) θέσεις, εκ των οποίων ο αριθμός που θα καταργείτο επρόκειτο να προσδιορισθεί με την προβλεπόμενη από το τελευταίο εδάφιο της προεκτεθείσας παρ. 1α του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 κοινή υπουργική απόφαση. Ενόψει αυτού, με την εκδοθείσα, κατ' εφαρμογή της τελευταίας αυτής διατάξεως, 115821 οικ.2011/12-1-2012 κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης -Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Β' 62/25-1-2012), που συμπροσβάλλεται, ορίσθηκε ότι: «Α) Διατηρούμε τις πιο κάτω κενές οργανικές θέσεις των δικαστικών υπαλλήλων και του βοηθητικού προσωπικού που υπερβαίνουν ανά κλάδο το 60% των προβλεπόμενων, ήτοι τριακόσιες δέκα επτά (317) κενές οργανικές θέσεις μονίμου προσωπικού, όπως αναλυτικά προσδιορίζονται, κατά κατηγορία, κλάδο και τομέα, ως ακολούθως: Β) Διατηρούμε τις 40 θέσεις κλάδου ΠΕ Πληροφορικής και τις 60 θέσεις κλάδου ΤΕ Πληροφορικής που συστήθηκαν στις δικαστικές υπηρεσίες της χώρας με το άρθρο 7 παρ. 4 του Ν. 3060/2002 (ΦΕΚ 242/Α/11.10.2002)». Με την τελευταία αυτή κοινή υπουργική απόφαση καθίσταται πρόδηλο ότι εμμέσως καταργούνται οι λοιπές διακόσιες τριάντα εννέα (239) από τις ως άνω πεντακόσιες πενήντα έξι (556) θέσεις.

10. Επειδή, ενόψει των όσων έγιναν δεκτά στην προηγούμενη σκέψη, τόσο η πρώτη προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση, όσο και η δεύτερη, κατά το μέρος που προσβάλλεται με την υπό κρίση αίτηση ακυρώσεως, είναι μη νόμιμες, διότι στους δικαστικούς υπαλλήλους και, κατ' επέκταση, στον φορέα «ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ» του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δεν έχει πεδίο εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 33 παρ.1 α" του ν. 4024/2011. Για το λόγο αυτό, που βασίμως προβάλλεται, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως και να ακυρωθεί, η μεν πρώτη των προσβαλλόμενων υπουργικών αποφάσεων καθ' ολοκληρίαν, η δε δεύτερη κατά το μέρος που συνεπάγεται κατάργηση των ανωτέρω 239 θέσεων....».

Με την ανωτέρω αιτιολογία , το Συμβούλιο της Επικρατείας ακύρωσε την 107395 οικ./25-11-2011 (Β' 3266/30-12-2011) απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων , καθώς και την 115821 οικ. 2011/12-1-2012 κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων

Δικαιωμάτων, κατά το μέρος που συνεπάγεται κατάργηση διακοσίων τριάντα εννέα (239) θέσεων δικαστικών υπαλλήλων υπηρεσιών, στις οποίες οι κενές θέσεις υπερβαίνουν ανά κλάδο το 60% των προβλεπόμενων στον οικείο οργανισμό.

II.A.a. Στο άρθρο 95 παρ.5 του Συντάγματος ορίζεται ότι:

« Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις».

Στο άρθρο 50 του π.δ.18/1989 ορίζονται , εκτός άλλων , τα εξής:

«1. Η απόφαση που δέχεται την αίτηση ακυρώσεως απαγγέλλει την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης και συνεπάγεται νόμιμη κατάργησή της έναντι όλων , είτε πρόκειται για κανονιστική είτε πρόκειται για ατομική πράξη...

4. Οι διοικητικές αρχές , σε εκτέλεση της υποχρέωσής τους κατά το άρθρο 95 παρ.5 του Συντάγματος πρέπει να συμμορφώνονται ανάλογα με κάθε περίπτωση, με θετική ενέργεια προς το περιεχόμενο της απόφασης του Συμβουλίου ή να απέχουν από κάθε ενέργεια που είναι αντίθετη προς όσα κρίθηκαν από αυτό...

5. Οι αποφάσεις της Ολομελείας , ακυρωτικές και απορριπτικές , καθώς και των Τμημάτων , αποτελούν μεταξύ των διαδίκων δεδικασμένο που ισχύει και σε κάθε υπόθεση ή διαφορά ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής , κατά την οποία προέχει το διοικητικής φύσεως ζήτημα που κρίθηκε από το Συμβούλιο.»

β. Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτουν τα εξής : Η ακυρωτική απόφαση εξαφανίζει την πράξη που ακυρώθηκε αναδρομικά . Η ακυρωθείσα πράξη θεωρείται ως μη εκδοθείσα . Τυπική ανάκληση της πράξης , κανονιστικής ή ατομικής , δεν απαιτείται (ΣΤΕ 4832/1987). Η Διοίκηση, συμμορφούμενη σε ακυρωτική απόφαση , υποχρεούται να αποκαταστήσει τη νομική και πραγματική κατάσταση που θα είχε διαμορφωθεί , εάν δεν υπήρχε η ακυρωθείσα πράξη . Έτσι, έχει υποχρέωση να ανακαλέσει τις διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια του τεκμηρίου νομιμότητας της ακυρωθείσας διοικητικής πράξεως , στο μέτρο που στηρίζονται σε αυτήν, και , εφόσον τούτο απαιτείται , να εκδώσει νέες (ΣΤΕ 2909/1994 , 3531/1999 , 1512/2009...) .

β. Στα άρθρα 33 και 35 του ν.4024/2011 , εκτός άλλων , προβλέπονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 33

Κατάργηση κενών οργανικών θέσεων και προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα

1. α. Οι κενές, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, οργανικές θέσεις πολιτικών δημοσίων υπαλλήλων, υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καταργούνται ... Η ισχύς της παρούσας παραγράφου ανατρέχει στο χρόνο έναρξης ισχύος του ν. 4024/2011.

Αν οι κενές οργανικές θέσεις υπερβαίνουν, ανά κλάδο ή κατηγορία Υπουργείου, Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ., το 60% των θέσεων που προβλέπονται από τον οικείο οργανισμό, ο αριθμός των θέσεων που καταργείται κατά κατηγορία και κλάδο, ανά Υπουργείο, Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ. ορίζεται με την κοινή απόφαση του επόμενου εδαφίου. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού που εκδίδεται εντός δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου προσδιορίζονται κατ' αριθμό, κλάδο και κατηγορία οι οργανικές θέσεις που καταργούνται κατά τα ανωτέρω....

Άρθρο 35

Αναδιοργάνωση Δημοσίων Υπηρεσιών Ανακατανομή οργανικών θέσεων

1. Σε κάθε Υπουργείο συστήνεται δια του παρόντος Επιτροπή Αναδιοργάνωσης Δημοσίων Υπηρεσιών, η οποία αποτελείται από τον Γενικό Γραμματέα, τους Γενικούς Γραμματείς των Γενικών Γραμματειών και τον Γενικό Διευθυντή Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του οικείου Υπουργού μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Έργο της Επιτροπής είναι ο έλεγχος της υφιστάμενης οργανωτικής διάρθρωσης του οικείου Υπουργείου και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ο εντοπισμός υπηρεσιακών μονάδων που έχουν προδήλως περιορισμένο αντικείμενο αρμοδιοτήτων ή στις οποίες υπηρετεί προσωπικό που πλεονάζει ή ελλείπει σε σχέση με τις ασκούμενες από την υπηρεσιακή μονάδα αρμοδιότητες και η ανακατανομή των οργανικών θέσεων στις υπηρεσιακές μονάδες του Υπουργείου ή του Ν.Π.Δ.Δ. ανάλογα με τις υπηρεσιακές ανάγκες....

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής επιτρέπεται η μετάθεση ή μετάταξη υπαλλήλου, περιλαμβανομένων των μετατάξεων των άρθρων 69, 70 και 72 του Υπαλληλικού Κώδικα, και χωρίς να υπάρχει κενή οργανική θέση στην υπηρεσία,

τον κλάδο ή τον φορέα που μετατάσσεται ή μετατίθεται, με ταυτόχρονη μεταφορά της θέσης που κατέχει ο υπάλληλος.».

Γ. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 18 του ν. 2812/2000 , που προστέθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 40 του ν.4111/2013 ορίζεται ότι: *«Στην περίπτωση συγχώνευσης δικαστηρίων , οι υφιστάμενες οργανικές θέσεις των δικαστικών υπαλλήλων όλων των κλάδων διατηρούνται και μεταφέρονται αυτοδικαίως στο δικαστήριο το οποίο προκύπτει από την εν λόγω συγχώνευση . Οι ανωτέρω θέσεις καταλαμβάνονται από τους υπηρετούντες στα συγχωνευόμενα δικαστήρια δικαστικούς υπαλλήλους».* Δυνάμει του άρθρου 49 του ν. 4111/2013 , η ισχύς των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 40 του ν. 4111/2013 που ορίζουν την αυτοδίκαιη μεταφορά των υφισταμένων οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων , αρχίζει από 5-12-2012 .

Από τις ανωτέρω διατάξεις , με βάση τις κρίσιμες παραδοχές της απόφασης της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας και το πραγματικό του ερωτήματος, συνάγονται τα εξής:

- 1.** Το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι στους δικαστικούς υπαλλήλους δεν έχει πεδίο εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 33 παρ.1 α" του ν. 4024/2011. Με την αιτιολογία αυτή ακυρώθηκαν οι ανωτέρω πράξεις περί κατάργησης των κενών οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων. Οι πράξεις αυτές μετά την ακύρωσή τους θεωρούνται ως μη εκδοθείσες. Τυπική ανάκλησή τους δεν απαιτείται . Τούτων παρέπεται ότι , η διατήρηση των θέσεων αυτών αποτελεί άμεση συνέπεια του ακυρωτικού αποτελέσματος της απόφασης , χωρίς να απαιτείται νομοθετική ρύθμιση επί του ζητήματος αυτού. Για την ασφάλεια του δικαίου , όμως , η Διοίκηση πρέπει να εκδώσει σχετική με τη διατήρηση των θέσεων αυτών πράξη.
- 2.** Περαιτέρω , η Διοίκηση στο ερώτημα διαλαμβάνει ότι μετά την κατάργηση των κενών οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων , βάσει των ακυρωθεισών πράξεων , εκδόθηκαν , δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 35 του ν.4024/2011 , πράξεις μετάθεσης και μετάταξης δικαστικών υπαλλήλων δια της μεταφοράς των οργανικών θέσεων που κατείχαν. Ενόψει τούτου , ερωτά , *«εάν η δικαστική απόφαση αφορά και τις ρυθμίσεις του άρθρου 35 παρ. 5 του ν. 4024/2011»* . Στο πλαίσιο του σκέλους αυτού του ερωτήματος ανακύπτει , κατ' αρχάς , το ζήτημα εάν η ακυρωτική απόφαση υποχρεώνει την Διοίκηση , συμμορφούμενη προς αυτήν , να ανακαλέσει τις ανωτέρω πράξεις και περαιτέρω , εάν

η απόφαση αυτή αναφέρεται στη νομιμότητα των ίδιων πράξεων χωρίς , όμως , να δημιουργεί την υποχρέωση ανάκλησης αυτών που ήδη έχουν εκδοθεί. Ειδικότερα , επί των ζητημάτων αυτών , όπως προαναφέρεται , η Διοίκηση , συμμορφούμενη στην ακυρωτική απόφαση , υποχρεούται να αποκαταστήσει τη νομική και πραγματική κατάσταση που θα είχε διαμορφωθεί εάν δεν υπήρχε η ακυρωθείσα πράξη και να ανακαλέσει τις διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια του τεκμηρίου νομιμότητας της ακυρωθείσας διοικητικής πράξεως , στο μέτρο που στηρίζονται σε αυτήν . Εν προκειμένω , η υποχρέωση ανάκλησης των πράξεων που έχουν εκδοθεί κατ'εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 35 του ν.4024/2011 εξαρτάται από την ερμηνεία της και ειδικότερα από το εάν η κατάργηση των κενών οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων αποτελεί κατά τη διάταξη αυτήν αναγκαία προϋπόθεση της μεταφοράς των οργανικών θέσεων με σκοπό την πλήρωσή τους με μετάταξη και μετάθεση των υπαλλήλων που τις κατείχαν . Από την γραμματική διατύπωση της εν λόγω διάταξης *«επιτρέπεται η μετάθεση ή μετάταξη ... και χωρίς να υπάρχει κενή οργανική θέση ...με ταυτόχρονη μεταφορά της θέσης που κατέχει ο υπάλληλος»* και την ένταξή της στο πλέγμα ρυθμίσεων περί ανακατανομής των οργανικών θέσεων από θέσεις που πλεονάζουν , προκύπτει ότι η θέση επιτρέπεται να μεταφερθεί ακόμη και όταν υπάρχει κενή οργανική θέση στην υπηρεσία , τον κλάδο ή τον φορέα που μετατίθεται ή μετατάσσεται ο υπάλληλος , με ταυτόχρονη μεταφορά θέσης . Τούτων παρέπεται ότι η Διοίκηση , συμμορφούμενη στην ακυρωτική απόφαση, δεν έχει υποχρέωση ανάκλησης των πράξεων που εκδόθηκαν κατ'εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 35 του ν.4024/2011.

Από τις διατάξεις του άρθρου 35 του ν.4024/2011 προκύπτει , όπως έκρινε και το Συμβούλιο της Επικρατείας με την ανωτέρω απόφαση , ότι η παράγραφος 5 του άρθρου αυτού , δεν εφαρμόζεται στους δικαστικούς υπαλλήλους . Σημειωτέον , ότι η ανωτέρω κρίση του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν διατυπώθηκε στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων αυτών , αλλά ως επιχείρημα για την ερμηνεία των εφαρμοσθεισών διατάξεων του άρθρου 33 του ίδιου νόμου.

Συνεπώς , οι πράξεις μετάταξης και μετάθεσης δικαστικών υπαλλήλων , που εκδόθηκαν δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 35 του ν.4024/2011 , είναι παράνομες. Οι πράξεις αυτές , στην περίπτωση που θεμελιώθηκαν

στην πεπλανημένη αντίληψη της Διοίκησης ότι οι κενές οργανικές θέσεις των δικαστικών υπαλλήλων έχουν καταργηθεί, είναι και εξ αυτού του λόγου παράνομες. Παρά ταύτα, όμως, ως εξοπλισμένες με το τεκμήριο νομιμότητας, παράγουν όλες τις έννομες συνέπειές τους μέχρι τη δικαστική ακύρωση ή την ανάκλησή τους. Σύμφωνα με γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, η ανάκληση των παρανόμων διοικητικών πράξεων δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον από νομοθετική ρύθμιση δεν προκύπτει το αντίθετο ή δεν υφίσταται υποχρέωση προς συμμόρφωση σε δικαστική απόφαση, (Ε. Σπηλιωτόπουλου Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου εκδ. Ι' σελ. 91 επομ. ΣΤΕ 675/2007, 1175/2008, 3170/2008, Ν.Σ.Κ. 98/2010), περιπτώσεις που δεν υφίστανται εν προκειμένω. Επομένως, η Διοίκηση δεν έχει υποχρέωση, αλλά δύναται ελευθέρως να ανακαλέσει τις εκδοθείσες πράξεις. Έχει, όμως, την υποχρέωση να μην εκδώσει νέες παράνομες πράξεις.

3. Με το π.δ. 110/2012, εκδοθέν βάσει της εξουσιοδότησης της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν.1756/1988, συγχωνεύθηκαν τα αναφερόμενα σε αυτό Ειρηνοδικεία της Χώρας από 1-1-2013. Δυνάμει των προαναφερομένων διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 18 του ν. 2812/2000 που προστέθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 40 του ν. 4111/2013, οι οργανικές θέσεις των δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρθηκαν αυτοδικαίως στα δικαστήρια που προέκυψαν από τη συγχώνευση. Στο πλαίσιο της συγχώνευσης, μετά την, κατ'εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 33 του ν.4024/2011, κατάργηση των κενών οργανικών θέσεων, εκδόθηκαν διαπιστωτικές πράξεις για τη μεταφορά των οργανικών θέσεων που απέμειναν, από τα συγχωνευόμενα στο ειρηνοδικείο που απέμεινε. Οι πράξεις αυτές, σύμφωνα με την αιτιολογία τους, θεμελιώθηκαν, εκτός άλλων, στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 18 του ν. 2812/2000, που προστέθηκε με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 16 της από 4-12-2012 πράξης νομοθετικού περιεχομένου, οι οποίες είχαν ως εξής: *«Στην περίπτωση συγχώνευσης δικαστηρίων, οι υφιστάμενες οργανικές θέσεις των δικαστικών υπαλλήλων όλων των κλάδων διατηρούνται και μεταφέρονται αυτοδικαίως στο δικαστήριο το οποίο προκύπτει από την εν λόγω συγχώνευση. Οι ανωτέρω θέσεις καταλαμβάνονται από τους υπηρετούντες στα συγχωνευόμενα δικαστήρια δικαστικούς υπαλλήλους υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4024/2011»*. Δυνάμει του άρθρου 21 της ανωτέρω πράξης, η ισχύς των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 40 του ίδιου νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση της

πράξης νομοθετικού περιεχομένου στο ΦΕΚ Α237/5-12-2012. Η ανωτέρω διάταξη της πράξης νομοθετικού περιεχομένου δεν κυρώθηκε με νόμο , ως είχε, δηλαδή με την επιφύλαξη . Αντ' αυτού στον μεταγενέστερο νόμο 4111/2013 , που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α 18/25/1/2013 , επαναλήφθηκε η ίδια διάταξη , στην οποία προσδόθηκε αναδρομική ισχύς από 5-12-2012, χωρίς , όμως , «την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4024/2011». Συνεπώς , η επιφύλαξη αυτή , ως ανίσχυρη , δεν δημιούργησε κανένα νομικό ζήτημα στην μεταφορά των οργανικών θέσεων . Οι οργανικές θέσεις των συγχωνευθέντων ειρηνοδικείων , συμπεριλαμβανομένων των αντιστοίχων κενών που καταργήθηκαν με τις ακυρωθείσες πράξεις , δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων , μεταφέρθηκαν αυτοδικαίως , χωρίς την αναγκαιότητα έκδοσης σχετικών διαπιστωτικών πράξεων , στα δικαστήρια που προέκυψαν από τη συγχώνευση. Παρά ταύτα , όμως , οι ανωτέρω διαπιστωτικές πράξεις , εκδοθείσες υπό την εσφαλμένη πεποίθηση της κατάργησης των κενών οργανικών θέσεων και την ανίσχυρη επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4024/2011, προκαλούν ανασφάλεια δικαίου. Συνεπώς , η Διοίκηση έχει υποχρέωση να τις ανακαλέσει , σε συμμόρφωση προς την ακυρωτική απόφαση (πρβλ ΣτΕ 147/2002) και να εκδώσει νέες πράξεις σύμφωνες με την ακυρωτική απόφαση χωρίς την ανωτέρω ανίσχυρη επιφύλαξη. Και στο ζήτημα αυτό, για την εκτέλεση της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας , δεν απαιτείται νομοθετική ρύθμιση.

III. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω , το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε , ομοφώνως , ότι στο τεθέν ερώτημα προσήκει η εξής απάντηση:

A. Για την εκτέλεση της υπ' αριθμόν 3355/2013 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας (Ολομέλεια) , με την οποία ακυρώθηκε διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Δικαιοσύνης , Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων , περί αυτοδίκαιης κατάργησης των κενών οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων , δεν απαιτείται νομοθετική ρύθμιση. Όμως , για την ασφάλεια του δικαίου , πρέπει να εκδοθεί σχετική με τη διατήρηση των καταργηθεισών θέσεων , πράξη.

B. Η Διοίκηση έχει τη διακριτική ευχέρεια να ανακαλέσει τις πράξεις μετάταξης και μετάθεσης δικαστικών υπαλλήλων που εκδόθηκαν δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 35 παρ.5 του ν.4024/2011 . Υποχρεούται , όμως , να μην εκδώσει νέες πράξεις δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων.

Γ. Η Διοίκηση έχει την υποχρέωση να ανακαλέσει τις διαπιστωτικές πράξεις , οι οποίες εκδόθηκαν για τη μεταφορά των οργανικών θέσεων που απέμειναν μετά την κατάργηση των κενών οργανικών θέσεων , από τα συγχωνευόμενα ειρηνοδικεία στα δικαστήρια που απέμειναν . Περαιτέρω , επίσης για την ασφάλεια του δικαίου , πρέπει να εκδώσει νέες πράξεις για τη μεταφορά και των κενών οργανικών θέσεων που , σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας , δεν καταργήθηκαν .

Θεωρήθηκε

Αθήνα 6 -2-2014

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Ιωάννης Τριάντος
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο εισηγητής

Βασίλειος Καραγεώργος
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ